

Svijetu treba globalni Sporazum o kontroli trgovine oružjem koji će štiti ljudska prava

Vlade koje danas iskazuju solidarnost s narodima zemalja Srednjeg istoka i sjeverne Afrike donedavno su prodavale oružje represivnim režimima tih zemalja

Zagreb, 21. 10. 2011. - Prije ovogodišnjih prosvjeda na Srednjem istoku i u sjevernoj Africi, SAD, Rusija i neke europske zemlje opskrbljivale su velikim količinama oružja represivne režime zemalja u tom području, unatoč postojanju očiglednog i znatnog rizika da bi se to isto oružje moglo upotrijebiti za ozbiljna kršenja ljudskih prava, objavio je Amnesty International u svom novom izvještaju.

Arms Transfers To The Middle East And North Africa: Lessons For An Effective Arms Trade Treaty istražuje transfere oružja u Bahrein, Egipat, Libiju, Siriju i Jemen od 2005. godine.

„Ova saznanja ukazuju na neučinkovitost postojećih kontrola za izvoz oružja, koje su prepune nedostataka, te dodatno naglašavaju potrebu za efikasnim globalnim Sporazumom o trgovini oružjem koji bi uključivao zaštitu ljudskih prava“, rekla je Helen Hughes, glavna istraživačica Amnesty Internationala za trgovinu oružjem.

Vlade koje trenutno tvrde da su solidarne s narodima diljem Srednjeg istoka i Sjeverne Afrike su iste one koje su donedavno opskrbljivale režime oružjem, mećima, te vojnom i policijskom opremom korištenom za ubijanje, ozljeđivanje i samovoljno pritvaranje tisuća mirnih prosvjednika u državama kao što su Tunis i Egipat. Tu opremu i danas koriste snage sigurnosti u Siriji i Jemenu.

Austrija, Belgija, Bugarska, Češka, Francuska, Njemačka, Italija, Rusija, UK i SAD glavni su opskrbljivači oružjem navedenih pet zemalja uključenih u izvještaj.

Najmanje 11 zemalja pružalo je vojnu pomoć ili dopustilo izvoz oružja, municije i slične opreme u Jemen, gdje je oko 200 prosvjednika izgubilo živote u 2011. Među tim zemljama su Bugarska, Češka, Njemačka, Italija, Ruska Federacija, Turska, Ukrajina, UK i SAD.

Unatoč trajnom i brutalnom suzbijanju prosvjeda, međunarodna zajednica nije zauzela čvrst stav kako bi se zaustavio transfer oružja u Jemen.

Prikupljanje podataka o oružju u Siriji težak je zadatak budući da samo rijetke vlade službeno izvještavaju o trgovanju oružjem sa sirijskom vladom. Međutim, poznato je

Amnesty International Hrvatske

Praška 2/III, 10000 Zagreb, Hrvatska - Tel. & Fax.: + 385 1 48 12 573 www.amnesty.hr

da je najveći opskrbljivač Sirije oružjem upravo Ruska Federacija, budući da se oko 10 posto cjelokupnog ruskog izvoza oružja odnosi na Siriju.

Rusija ne želi objaviti godišnji izvještaj o trgovini oružjem, što znači da se njezin transfer oružja ne može kvantificirati. Indija je odobrila opskrbu Sirije oklopnim vozilima, dok je Francuska Siriji prodavala municiju između 2005. i 2009.

Amnesty International izdvojio je 10 država čije su vlade imale licencu za opskrbu oružjem, municijom i sličnom opremom za libijski režim pokojnog pukovnika Mu'ammara al-Gaddafija od 2005.godine, uključujući Belgiju, Francusku, Njemačku, Italiju, Rusiju, Španjolsku i UK. Za vrijeme sukoba, al-Gaddafijeve su snage počinile ratne zločine i kršenja koja se mogu smatrati zločinima protiv čovječnosti.

Najmanje 20 država prodavalo je i opskrbljivalo Egipat lakim oružjem, streljivom, suzavcem i drugom opremom. Među njima najvažniji je SAD s godišnjim prihodom od 1.3 milijarde dolara. Druge države uključuju Austriju, Belgiju, Bugarsku, Italiju i Švicarsku. Sačmarice su bile u širokoj uporabi kako u Egiptu tako i u Bahreinu. Koristile su ih snage sigurnosti, često sa smrtonosnim posljedicama.

Amnesty International prepoznaje nastojanja međunarodne zajednice kako bi se ove godine ograničio transfer oružja u Bahrein, Egipat, Libiju, Siriju i Jemen. No organizacija istovremeno ističe da postojeće mjere kontrole oružja nisu učinkovite, jer nisu spriječile transfer oružja prethodnih godina.

„Embargo na izvoz oružja mjera je koja nije dovoljna i najčešće dolazi prekasno, kad je kriza ljudskih prava već u jeku“, rekla je Helen Hughes.

„Ono što svijetu treba jest stroga evaluacija svakog predloženog transfera oružja, kako bi, ako postoji utemeljeni rizik da će to oružje biti upotrebjeno ili omogućiti kršenje ljudskih prava, transfer dobio crveno svjetlo.“

„Ovo proaktivno 'zlatno pravilo' već je zapisano u UN-ovom nacrtu Sporazuma o trgovini oružjem, a razgovori o usvajanju ovog Sporazuma nastaviti će se u veljači 2012. Ako veliki izvoznici oružja ne usvoje 'zlatno pravilo', i bezobzirno nastave s "uobičajenim biznisom", potpirujući krize ljudskih prava kakvima smo ove godine imali priliku svjedočiti na Srednjem istoku i sjevernoj Africi, oni će time bespotrebno ugroziti živote i dodatno narušiti globalnu sigurnost.“

Amnesty International (AI) je globalni pokret od oko 3 200 000 članova, podržavatelja i aktivista u više od 150 zemalja svijeta. Nezavisni smo od bilo koje vlade, političke ideologije, ekonomskih interesa ili vjere te se financiramo isključivo od donacija i članarina. AI poduzima akcije u cilju zaštite i promicanja ljudskih prava. Amnesty International Hrvatske (AIH) dio je Amnesty Internationala. Amnesty Internationalu dodijeljena je Nobelova nagrada za mir 1977.g., a 1978., na tridesetu godišnjicu Opće deklaracije o ljudskim pravima, UN-ova nagrada za ljudska prava. Razvoj Amnesty Internationala Hrvatske započinjje 1993.g. osnivanjem lokalne grupe u Zagrebu, a Ured AIH djeluje od 1995.godine.

Amnesty International Hrvatske

Praška 2/III, 10000 Zagreb, Hrvatska - Tel. & Fax.: + 385 1 48 12 573 www.amnesty.hr

Za dodatne informacije obratite se uredu AIH na broj telefona 01/ 4812 573 ili na e-mail: vovmacic@amnesty.hr